

Oponentský posudek na diplomovou práci

Diplomant: Václav K o t l á ř

Téma práce: Podmínky k uzavření manželství v komparaci kanonického a rodinného práva v ČR

Rok předložení: 2010

Tématem diplomantovy práce byla komparace uzavírání manželství podle kanonického práva a podle rodinného práva platného v České republice.

Diplomant rozčlenil práci do čtyř úseků: v prvním vymezuje pojem manželství v obou právních rádech, v druhém analyzuje formu uzavření manželství, ve třetím sleduje překážky k uzavření manželství (v širokém smyslu – včetně vad manželského souhlasu) a konečně ve čtvrtém se zabývá zplněním (konvalidací) neplatně uzavřeného manželství.

Práce obsahuje vedle vlastní stati úvod, vymezení základních pojmů, závěr, výkaz zkratk, bibliografii a anglickou anotaci (resumé je připojeno na volném listě). Práce má 91 číslovaných stran a je opatřena přiměřeným poznámkovým aparátem.

Kladem práce je provedení téměř vyčerpávající komparace norem a institutů kanonického práva a českého rodinného práva, pokud jde o uzavření manželství. Téma je ovšem v odborné literatuře natolik frekventované, že od práce už z tohoto důvodu nelze očekávat nic nového.

Práce má řadu nedostatků formálního charakteru; tak např.

- autoři uvádění v textu (v poznámkovém aparátu) se mnohdy neobjevují ve výkazu bibliografie (Telec...);
- v samotném výkazu bibliografie jsou nepřipustným způsobem směřovány prameny a literatura (Familiaris consortio nebo Christifideles laici nejsou literaturou; směrnice MPSV zase nepatří mezi církevní prameny apod.);
- číslovky 1, 2 atd. se v případech uvedených v textu práce obvykle vypisují slovy;
- olomoucká familiaristka profesorka Hrušáková se křestním jménem jmenuje Milana, nikoli Marie (s. 87);
- co znamená zkratka KKC/1983 (s. 33, 34, 35, 61, 68, 78...) – snad jakéhosi křížence Katechismu katolické církve a Kodexu kanonického práva z roku 1983?!
- nehodí se v odborné práci používat lidové výrazy („přeci jen...“, „zrovna tak...“ apod.).

Závažnější jsou však nedostatky obsahového rázu, z nichž upozorňuji na následující:

- pro církevní formu je více než zákony ČR důležitý Kodex kanonického práva (s. 4);
- uvedení „typologie manželství“ (1.7) prozrazuje, že diplomant nepochopil, o čem jde (s. 21);
- zákazy tajných manželství jsou daleko starší než tridentinum – první obecný zákaz takových sňatků vydal už IV. lateránský koncil roku 1215, zatímco tridentinum ho pouze opatřilo nulítní klauzulí (s. 25);

- kán. 1127 § 3 CIC (viz též Ekumenický direktář) předpokládají aktivní účast na bohoslužbě jen u křesťanských nekatolických duchovních – bylo by divné, kdyby požehnání dával také např. indiánský šaman... (s. 29);
- Matrimonium clandestinum není totéž co tajně uzavřené manželství podle CIC/1983 – matrimonium secreto celebrandum! (s.34, 62);
- v pasáži „nedostatky na straně nupturientů“ autor namísto o manželských překážkách píše o vadách formy (s. 36);
- impedimentum raptus nelze dispensovat – dispens není totéž co samovolné odpadnutí (s. 55);
- kdyby „zástupce nesplňoval předepsané náležitosti“, šlo by o manželství neplatné (s. 61);
- manželství jako celek se nevylučuje částečnou, nýbrž totální simulací (s. 72);
- snoubenci mají za povinnost být přítomni sňatečnému obřadu a vyjádřit svůj souhlas, i když používají služeb tlumočnicka (s. 76);
- ZR sice připouští zastoupení jen jednoho z nupturientů, ale zde je třeba zmínit, že v kanonickém právu se mohou dát zastoupit oba snoubenci (s. 77);
- pouze civilní manželství u katolíků je z kanonicko právního hlediska považováno za neplatné, nikoli však za neexistující (nicotné) – to by nebylo možno konvalidovat; co neexistuje, nemůže být zplatněno (s. 82);
- v jednotlivých případech může z moci svého úřadu manželství sanovat jedině diecézní biskup – nikoli „např. diecézní biskup“ (s. 83).

Závěr:

Navzdory těmto nedostatkům práce splnila své zadání, proto ji ještě doporučuji k obhajobě. navrhuji klasifikovat ji stupněm „dobře“.

V Praze dne 10. 5. 2010

 prof. JUDr. Ignác A. Hrdina, DrSc., O.Praem.
 oponent